

Clusters@Vlaanderen

Samen voor sterk innoveren & groeien

Clusters@Vlaanderen

Het clusterbeleid in Vlaanderen

In een geglobaliseerde economie vormt samenwerking en open innovatie in clusterverband de ideale voedingsbodem voor een duurzame economische groei bij ondernemingen. De Vlaamse overheid wil daarom via het oprichten van clusters onze Vlaamse ondernemingen ondersteunen om een sterke(re) positie op de regionale en internationale markt te realiseren. Clusters zijn netwerken van ondernemingen, kennisinstellingen en experts die hun krachten bundelen rond een bepaald thema en via onderlinge samenwerking hun competitiviteit wensen te verhogen. Een clusterorganisatie leidt de werking in goede banen en vertegenwoordigt de leden.

Speerpuntclusters en Innovatieve Bedrijfsnetwerken

Er zijn twee types clusters: speerpuntclusters en innovatieve bedrijfsnetwerken. De speerpuntclusters zijn grootschalige initiatieven, die tot tien jaar financiering ontvangen voor de uitrol van hun competitiviteitsprogramma binnen een voor Vlaanderen belangrijk strategisch domein. Innovatieve bedrijfsnetwerken genieten drie jaar ondersteuning om, binnen een specifiek niche-domein, een dynamische samenwerking tot stand te brengen die de competitiviteit van de deelnemende bedrijven versterkt.

Zowel speerpuntclusters als innovatieve bedrijfsnetwerken richten zich naar Vlaamse ondernemingen die willen groeien, innovatiebewust zijn, over de landsgrenzen kijken en openstaan voor samenwerking met andere bedrijven en kenniscentra.

Speerpuntclusters

Vlaanderen
is ondernemen

Samen sterk voor groei

Organisatie:

Catalisti vzw

Voor wie:

Alle bedrijven, kennisinstellingen, onderzoekscentra, federaties en overheden binnen het domein van chemie en kunststoffen.

Ons doel:

De chemie- en kunststoffensector in Vlaanderen verankeren, nog innovatiever en competitiever maken en het internationale bereik vergroten.

Hoe willen we dat bereiken:

Catalisti, de speerpuntcluster Chemie en Kunststoffen, gaat partnerschappen aan met kennisinstellingen, federaties en overheden. Zo kunnen bedrijven uit de sector een beroep doen op de juiste instanties en gefocust blijven op hun kerntaak.

Ontdek onze diensten en activiteiten op www.catalisti.be

Contact:

jvanhavenbergh@catalisti.be

AGENTSCHAP
INNOVEREN &
ONDERNEMEN

CATALISTI

Samen sterk voor groei

Blauwe Cluster

Organisatie:

Blauwe Cluster vzw

Voor wie:

Ondernemingen – starters, kmo's, grote bedrijven – met een passie om duurzame economische activiteiten op zee te ontplooiën.

Ons doel:

De troeven van de ligging van de Noordzee ten volle benutten om een sterke, competitieve en duurzame blauwe economie uit te bouwen in Vlaanderen.

Hoe willen we dat bereiken:

De Blauwe Cluster streeft ernaar om via participatie van bedrijven uit verschillende sectoren innovatieve samenwerkingsverbanden tot stand te brengen die tot duurzame economische activiteiten op zee leiden. Daarbij wordt uitgegaan van een ecosysteem-benadering waarbij rekening wordt gehouden met zowel de ecologische als economische samenhang van de activiteiten. Daarnaast omarmt de Blauwe Cluster de mogelijkheden die industrie 4.0 biedt, waarbij ten volle een beroep wordt gedaan op digitalisering en slimme netwerken.

Ontdek onze diensten en activiteiten op www.blauwecluster.be

Contact:

info@blauwecluster.be

AGENTSCHAP
INNOVEREN &
ONDERNEMEN

BLAUWE
CLUSTER

Samen sterk voor groei

Flanders' FOOD

Organisatie:

Flanders' Food vzw

Voor wie:

De Vlaamse agrovoedingsindustrie, inclusief toeleveranciers, producenten en verkopers van voedingsmiddelen.

Ons doel:

Het on(der)benut economisch potentieel van de Vlaamse agrovoedingsbedrijven naar boven halen en hun plaats aan de wereldtop verzekeren.

Hoe willen we dat bereiken:

De agrovoedingsindustrie is niet alleen een belangrijke economische speler in Vlaanderen, ook op het vlak van innovatie heeft de sector de voorbije jaren grote sprongen vooruitgezet. Om de competitiviteit van de voedingssector nog te versterken, worden via deze cluster de krachten gebundeld en wordt samengewerkt met bedrijven, kennisinstellingen en betrokken innovatiepartners.

[Ontdek onze diensten en activiteiten](http://www.flandersfood.com) op
www.flandersfood.com

Contact:

inge.arents@flandersfood.com

AGENTSCHAP
INNOVEREN &
ONDERNEMEN

FLANDERS'
FOOD

Samen sterk voor groei

Organisatie:

Flux50 vzw

Voor wie:

Bedrijven en andere actoren uit de energie, ict en bouwsector.

Ons doel:

Vlaanderen uitbouwen tot een Smart Energy Region door maximaal in te spelen op de economische groeikansen die de wereldwijde boom in de slimme energiesector biedt.

Hoe willen we dat bereiken:

De Vlaamse energiecluster Flux50 steekt energie in het energiesysteem van de toekomst en wil de Vlaamse energie-industrie wereldwijd op de kaart zetten. De cluster brengt bedrijven uit drie sectoren – energie, ICT, bouw – samen om te werken aan innovatieve totaaloplossingen en concrete marktdoorbraken in vijf innovatorzones: energiehavens, microgrids, multi-energiesystemen, energy cloud toepassingen en intelligente renovatie.

Ontdek onze diensten en activiteiten op <https://flux50.com>

Contact:

frederik.loeckx@flux50.com

AGENTSCHAP
INNOVEREN &
ONDERNEMEN

flux50

Samen sterk voor groei

Organisatie:

SIM Flanders vzw

Voor wie:

Alle bedrijven die belang hebben bij materiaalinnovatie en een plaats innemen in de waardeketen van geavanceerde materialen.

Ons doel:

Het verstevigen van de sterke positie van Vlaanderen als materialenhotspot en daarmee ook de concurrentiepositie van de materialenindustrie in Vlaanderen verder verstevigen.

Hoe willen we dat bereiken:

Het Strategisch Initiatief Materialen – SIM - ondersteunt innovatieve spelers uit de Vlaamse materiaalsector. Deelname aan de cluster maakt jouw bedrijf zichtbaar voor de andere leden en leidt tot nieuwe contacten. Daarnaast introduceren we jouw onderneming in bestaande consortia, binnen en buiten SIM, nationaal en internationaal. We begeleiden bij de zoektocht naar subsidiekanalen en bevorderen de samenwerking tussen industriële en onderzoekspartners.

Ontdek onze diensten en activiteiten op www.sim-flanders.be

Contact:

info@sim-flanders.be

AGENTSCHAP
INNOVEREN &
ONDERNEMEN

Samen sterk voor groei

Organisatie:

VIL

Voor wie:

Ondernemingen en andere actoren die rechtstreeks of onrechtstreeks met logistiek te maken hebben.

Ons doel:

Vlaanderen verder uitbouwen als Europese draaischijf in de wereldwijde supply chain.

Hoe willen we dat bereiken:

De supply chain van morgen is vraagedreven, transparant en geïntegreerd. VIL wil de competitiviteit van de bedrijven in de logistieke sector verhogen door duurzame en innovatieve concepten en technologieën te implementeren en dat rond vier thema's: digitalisering, duurzaamheid, Flanders' gateways en omnichannel.

VIL kan hiervoor rekenen op een netwerk van meer dan 500 leden, talrijke partners in binnen- en buitenland en een indrukwekkende logistieke database van bijna 7000 contacten.

Ontdek onze diensten en activiteiten op www.vil.be

Contact:

info@vil.be

AGENTSCHAP
INNOVEREN &
ONDERNEMEN

Samen sterk voor groei

Innovatieve bedrijfsnetwerken

Vlaanderen
is ondernemen

Samen sterk voor innoveren

Air Cargo Belgium

Organisatie:

Air Cargo Belgium vzw

Voor wie:

Bedrijven uit de volledige luchtvrachtketen

Ons doel:

Brussels Airport neerzetten als de meest efficiënte, innovatieve en succesvolle cargoluchthaven in Europa.

Hoe willen we dat bereiken:

Aansluiten bij Air Cargo, dat is actief deelnemen aan de ontwikkeling en versterking van Brucargo en de andere Vlaamse luchthavens, als voorkeurstoegangspoort voor cargo in Europa. Je maakt deel uit van een sterk netwerk dat streeft naar langetermijnsucces voor alle luchtvrachtbedrijven in Vlaanderen, en dit via een groei van de cargovolumes, een verhoogde operationele efficiëntie, kwalitatieve diensten en performante marketing en communicatie.

[Ontdek onze diensten en activiteiten](http://www.aircargobelgium.be) op
www.aircargobelgium.be

Contact:

geert.keirens@aircargobelgium.be

AGENTSCHAP
INNOVEREN &
ONDERNEMEN

AirCargoBelgium

Samen voor sterk innoveren

B-Hive

Connecting the dots in

Organisatie:

Eggsplore vzw

Voor wie:

Alle technologieaanbieders die de financiële sector kunnen versterken.

Ons doel:

Vlaamse FinTech bedrijven ondersteunen via een compleet ecosysteem waarin alle noodzakelijke elementen voor een succesvolle groei aanwezig zijn.

Hoe willen we dat bereiken:

B-HIVE is een Europees FinTech ecosysteem dat technologiebedrijven samenbrengt die iets voor de financiële wereld kunnen betekenen. Het netwerk ondersteunt ook alle 'traditionele' partijen actief in de financiële sector, door hen in contact te brengen met, en – waar relevant – te laten samenwerken met technologiebedrijven die innovatieve oplossingen ontwikkelen op maat van de sector.

Ontdek onze diensten en activiteiten op <https://b-hive.eu>

Contact:

niek.detaeye@b-hive.eu

AGENTSCHAP
INNOVEREN &
ONDERNEMEN

B-HIVE

Samen voor sterk innoveren

Organisatie:

WTCB

Voor wie:

Ondernemingen uit de bouwsector, softwareontwikkelaars en BIM-engineering dienstverleners.

Ons doel:

De ontwikkeling van BIM in een stroomversnelling krijgen door onderlinge samenwerking te stimuleren, obstakels weg te werken en de ontwikkeling van nieuwe applicaties te promoten.

Hoe willen we dat bereiken:

De cluster BIM brengt bedrijven samen die de BIM-technologie – Building Information Models – verder willen ontwikkelen, ondernemingen die de technologie (nog meer) wensen toe te passen en product- en systeemfabrikanten die deze evolutie als een bijzondere technologische en marketinguitdaging zien. Instappen in BIM is een investering die helpt om sneller resultaten te behalen.

Ontdek onze diensten en activiteiten op www.bimportal.be

Contact:

Bart.Ingelaere@bbri.be

AGENTSCHAP
INNOVEREN &
ONDERNEMEN

Samen voor sterk innoveren

Bouwindustrialisatie

Organisatie:

WTCB

Voor wie:

Bouwondernemingen die inzetten op de industrialisatie en automatisatie van het bouwproces.

Ons doel:

In een open sfeer ervaringsuitwisseling, kennisdeling en duurzame samenwerkingen creëren tussen bedrijven, die leiden tot nieuwe bouwconcepten, producten, processen en diensten.

Hoe willen we dat bereiken:

De cluster bouwindustrialisatie stimuleert samenwerking tussen leden met het oog op een doorgedreven toepassing van prefabbouwproducten, -oplossingen en automatisatie op de werf. Als deelnemer kan je rekenen op de expertise en ervaring van een 50-tal andere bedrijven, kenniscentra en sectororganisaties, die de volledige waardeketen van een gebouw vertegenwoordigen.

Ontdek onze diensten en activiteiten op
www.bouwindustrialisatie.be

Contact:

luc.francois@bbri.be

AGENTSCHAP
INNOVEREN &
ONDERNEMEN

BOUW
INDUSTRIALISATIE

Samen voor sterk innoveren

Digitizing Manufacturing

Organisatie:

Sirris

Voor wie:

Maakbedrijven en technologieaanbieders.

Ons doel:

De efficiëntie van productieprocessen verhogen voor maakbedrijven en een versnelde markttoegang voor technologieaanbieders realiseren.

Hoe willen we dat bereiken:

De productieprocessen in maakbedrijven digitaliseren, biedt kansen voor doorbraken in de productie: een snellere reactie bij onverwachte ontwikkelingen, meer klantgerichtheid, de ontwikkeling van nieuwe diensten. De cluster brengt maakbedrijven en technologieaanbieders samen om uitdagingen, ideeën en oplossingen te bespreken en uit te testen.

Ontdek onze diensten en activiteiten op

<https://www.sirris.be/nl/ibn-digitising-manufacturing>

Contact:

marc.bollen@sirris.be

Organisatie:

EUKA vzw

Voor wie:

Organisaties en ondernemingen die drones willen inzetten of die drone toepassingen of diensten aanbieden.

Ons doel:

De vele opportuniteiten die zich aanbieden in deze toekomstsector mee ontwikkelen, gemeenschappelijke noden oplossen of deblokken om groei mogelijk te maken.

Hoe willen we dat bereiken:

EUKA is een centraal aanspreekpunt voor de dronesector, de eindgebruikers, de academische wereld en de overheid die drones wil inzetten. De cluster biedt het ideale forum voor netwerking met professionals uit de meest diverse sectoren via deelname aan events, seminaries, beurzen, themacafés, bedrijfsbezoeken, ...

Ontdek onze diensten en activiteiten op <https://euka.org>

Contact:

mark.vanlook@euka.org

AGENTSCHAP
INNOVEREN &
ONDERNEMEN

Samen voor sterk innoveren

Flanders' Bike Valley

Organisatie:

Flanders' Bike Valley vzw

Voor wie:

Ondernemingen in de fietsindustrie met potentieel in triatlon en fietsmobiliteit en ondernemingen in diverse sportindustrieën waar aerodynamica belangrijk is.

Ons doel:

Nieuw economisch potentieel aanboren in de fietsindustrie, in het bijzonder triatlon en fietsmobiliteit. Aerodynamische optimalisatie van productontwikkelingen in andere sporttakken.

Hoe willen we dat bereiken:

Via semi-open en open innovatie stimuleert Flanders' Bike Valley een gigantische boost aan productontwikkeling. Dit versterkt de concurrentiepositie en het ontwikkelingstraject van de leden. Zo spelen Vlaamse bedrijven nog nadrukkelijker een voortrekkersrol in fietstechnologie en aerodynamica. De focus van de cluster ligt op toepassingen in triatlon, fietsmobiliteit en sporttakken waar aerodynamica essentieel is.

Ontdek onze diensten en activiteiten op

www.flandersbikevalley.be

Contact:

bert.celis@flandersbikevalley.be

Samen voor sterk innoveren

Flemish Aerospace Group

Organisatie:

FLAG vzw

Voor wie:

Bedrijven die actief zijn of willen worden in de luchtvaartindustrie.

Ons doel:

De omzet van de Vlaamse activiteiten in de luchtvaartindustrie verdubbelen en de tewerkstelling laten stijgen met 50 % tegen 2030.

Hoe willen we dat bereiken:

FLAG definieert het technologische en industriële kader binnen de luchtvaartindustrie, zet samenwerkingsprojecten op en verzekert marktrelevantie voor de bedrijven. FLAG wijst de weg in de boeiende markt van de luchtvaart en brengt je in contact met alle mogelijke partners.

Ontdek onze diensten en activiteiten op www.flag.be

Contact:

kris.vanderplas@flag.be

AGENTSCHAP
INNOVEREN &
ONDERNEMEN

FLAG
FLEMISH AEROSPACE GROUP

Samen voor sterk innoveren

Groen Licht Vlaanderen

Organisatie:

Groen Licht Vlaanderen vzw

Voor wie:

Ondernemingen uit de verlichtingssector en ondernemingen actief in ICT, elektronica en automatisering.

Ons doel:

Een kader van innovatie en samenwerking aanreiken om de vele kansen te benutten die de digitalisering van verlichting biedt.

Hoe willen we dat bereiken:

Groen Licht Vlaanderen werkt samen rond de digitalisering van verlichting. Dit is een grote uitdaging voor de verlichtingssector en kan niet zonder hulp van specialisten in ICT, elektronica, automatisering, ... Via digitalisering en het connecteren van verlichting, ontstaan kansen met een grote toegevoegde waarde. De cluster neemt de rol op van coach, katalysator en tussenpersoon die bedrijven uit de verlichtingssector en ondernemingen uit ICT, elektronica, automatisering samenbrengt.

Ontdek onze diensten en activiteiten op
www.groenlichtvlaanderen.be

Contact:

info@groenlichtvlaanderen.be

AGENTSCHAP
INNOVEREN &
ONDERNEMEN

Groen
Licht
Vlaanderen vzw

Samen voor sterk innoveren

IBN Composieten

Organisatie:

Agoria

Voor wie:

Ondernemingen die composietmateriaal aanmaken, leveren, toepassen of dit in hun toekomstige producten willen gebruiken.

Ons doel:

Een omzetgroei en een stijging van de tewerkstelling in de composietindustrie realiseren.

Hoe willen we dat bereiken:

De cluster brengt bedrijven uit waardenketens samen waar composietmaterialen een opportuniteit en/of meerwaarde kunnen bieden. De noden van de markt vormen de basis voor een aantal specifieke cases, die leiden tot betere producten en/of processen, en zo tot meer omzet in binnen- en buitenland. Door deel uit te maken van de cluster bent u nauw betrokken bij deze ontwikkelingen.

Ontdek onze diensten en activiteiten op
www.agoria.be/agenda

Contact:

wouter.geurts@agoria.be

AGENTSCHAP
INNOVEREN &
ONDERNEMEN

IBN Composieten
Powered by .Agoria

Samen voor sterk innoveren

Innovatieve Coatings

Organisatie:

Sirris i.s.m. Centexbel

Voor wie:

Bedrijven actief in de coatingsector: leveranciers, producenten, coaters, eindgebruikers, ...

Ons doel:

Verhogen van de concurrentiekracht van onze leden d.m.v. marktverbreding via nieuwe toepassingen en gericht op nieuwe sectoren, het creëren van toegevoegde waarde aan een product of materiaal via coating, ...

Hoe willen we dat bereiken:

Het vormen van een netwerk over de hele waardeketen heen, leidt tot gerichte informatiespreiding van innovatieve en functionele coatings. Door cross-sectoraal te werken, kunnen alle sectoren, die nu vooral in hun eigen niche naar oplossingen zoeken, breder geïnformeerd worden. Dit zal een positief effect hebben op alle bedrijven betrokken in deze cluster.

Ontdek onze diensten en activiteiten op <https://cluster-innovatieve-coatings.be>

Contact:

info@cluster-innovatieve-coatings.be

AGENTSCHAP
INNOVEREN &
ONDERNEMEN

Innovatieve Coatings

Samen voor sterk innoveren

Offshore Energy

Organisatie:

Sirris i.s.m. Ugent, VUB en Agoria

Voor wie:

Bedrijven die producten en diensten vermarkten in de offshore energiesector of interesse hebben om dit te gaan doen.

Ons doel:

Samenwerken aan een sterke en innovatieve offshore energie waardeketen.

Hoe willen we dat bereiken:

Kapitaalintensief, risicovol, multidisciplinair, technologisch divers, ...: de uitdagingen zijn groot in de offshore energiemarkt, en dat vraagt om een gestructureerde clusterwerking. Als lid geniet je van marktgerichte en technologische ondersteuning om jou ideeën te vertalen in opportuniteiten. Je krijgt inzicht in de voordelen van samenwerking met een klant of leverancier in Vlaanderen of Europa. We ondersteunen je om jou innovatieprojecten op de rails te zetten.

Ontdek onze diensten en activiteiten op
www.offshoreenergycluster.be

Contact:

pieterjan.jordaens@sirris.be
pieter.mathys@Ugent.be

AGENTSCHAP
INNOVEREN &
ONDERNEMEN

Samen voor sterk innoveren

Power to Gas

Organisatie:

Waterstofnet vzw

Voor wie:

Alle bedrijven die actief zijn in de waardeketen van power-to-gas.

Ons doel:

Via samenwerking tussen bedrijven, die complementair zijn in het power-to-gasconcept, nieuwe producten en diensten lanceren die voor een doorbraak zorgen in de waterstofmarkt.

Hoe willen we dat bereiken:

Power- to-Gas staat voor de omzetting van hernieuwbare energie naar waterstof, dat vervolgens in een aantal toepassingen kan gebruikt worden, zoals mobiliteit of warmte. In de cluster ontwikkelen bedrijven gezamenlijke demonstraties die een doorbraak in de waterstofmarkt moeten realiseren.

Ontdek onze diensten en activiteiten op www.power-to-gas.be

Contact:

isabel.francois@waterstofnet.eu

AGENTSCHAP
INNOVEREN &
ONDERNEMEN

Samen voor sterk innoveren

Smart Digital Farming

Organisatie:

ILVO

Voor wie:

Bedrijven die actief zijn of interesse hebben in IoT-gedreven innovatie of datagedreven ontwikkelingen in precisielandbouw en -veeteelt.

Ons doel:

De competitiviteit van onze leden verhogen door de beschikbare data die hun machines en sensoren verzamelen, samen te brengen en strategisch te analyseren en op die manier een product met meerwaarde aan te bieden.

Hoe willen we dat bereiken:

Door de snelle ontwikkeling van ICT, software en sensortechnologieën wordt een enorme en steeds toenemende hoeveelheid data verzameld en beschikbaar gesteld. En dit in alle landbouwsectoren en doorheen de hele supply chain: from farm to fork. In het netwerk Smart Digital Farming bundelen de leden hun kennis en expertise rond data om nieuwe businesskansen te ontwikkelen.

Ontdek onze diensten en activiteiten op www.smartdigitalfarming.be

Contact:

peter.rakers@ilvo.vlaanderen.be

AGENTSCHAP
INNOVEREN &
ONDERNEMEN

Samen voor sterk innoveren

IoT Value chain The Beacon

Organisatie:

Agoria

Voor wie:

Alle mogelijke bedrijven en organisaties actief in de Internet of Things (IoT) of Artificiële Intelligentie (AI) waardeketen die oplossingen kunnen aanbieden voor smart city toepassingen.

Ons doel:

The Beacon wil als technologische bedrijvennetwerk het single point of contact zijn voor IoT en AI smart city toepassingen.

Hoe willen we dat bereiken:

Als lid van The Beacon community krijg je toegang tot een netwerk dat de volledige IoT/AI-waardeketen omvat. In een begeleidend kader worden deze bedrijven verenigd en via activiteiten zoals pitches, partnermatchings, ... gestimuleerd om oplossingen te ontwikkelen voor de noden van de (semi)-publieke en private sector op vlak van smart cities.

[Ontdek onze diensten en activiteiten op www.agoria.be/iotcluster](http://www.agoria.be/iotcluster)

Contact:

Ingrid.reynaert@agoria.be

AGENTSCHAP
INNOVEREN &
ONDERNEMEN

Innovation for industry,
logistics and smart cities

Samen voor sterk innoveren

IoT4Society

Organisatie:

Smart Cities Vlaanderen

Voor wie:

Bedrijven uit allerlei sectoren die de ambitie hebben om steden SMART te maken.

Ons doel:

IoT4Society wil het ecosysteem zijn voor bedrijven die nieuwe producten en diensten op de markt willen brengen met een wereldwijd potentieel in smart city toepassingen.

Hoe willen we dat bereiken:

In de context van het snel evoluerend en sterk versnipperd smart city-landschap brengt de cluster bedrijven en overheden samen om expertise en kennis te delen. De cluster stimuleert alle actoren om meer en beter samen te werken, om collectief nieuwe producten en diensten te ontwikkelen en op de markt te brengen die beantwoorden aan de noden van de eindklant.

Ontdek onze diensten en activiteiten op www.smartcities.vlaanderen

Contact:

isa.rogiers@smartcities.vlaanderen

AGENTSCHAP
INNOVEREN &
ONDERNEMEN

SMARTCITIES.
VLAANDEREN
IOT FOR SOCIETY

Samen voor sterk innoveren

Flanders.health

Organisatie:

Flanders Bio, DSP Valley, Medtech

Voor wie:

Alle bedrijven, gaande van start-ups over kmo's tot grote bedrijven, actief in biotechnologie, life sciences en digitale of medische technologieën.

Ons doel:

Via digitale technologieën de nieuwste inzichten in gezondheidszorg ontginnen met als uiteindelijk doel een gezondere levensstijl, effectievere therapieën en meer patiëntgerichte en thuisgebaseerde zorg.

Hoe willen we dat bereiken:

Via de uitbouw van een ecosysteem waarin bedrijven en andere actoren uit de levenswetenschappen, digitale en medische sector elkaar ontmoeten zetten we in op collectieve businessontwikkeling. Hiervoor brengen we bedrijven uit de verschillende disciplines samen in het netwerk, delen we expertise en begeleiden we bedrijven om nieuwe toepassingen, producten of diensten te ontwikkelen.

Ontdek onze diensten en activiteiten op www.flanders.health

Contact:

willem.dhooge@flanders.bio, katrien.lorre@flanders.bio
dieter.therssen@dspvalley.com,
ruth@medtechflanders.be

AGENTSCHAP
INNOVEREN &
ONDERNEMEN

flanders.health
bridging technologies for healthcare innovation

Samen voor sterk innoveren

MaaS

Organisatie:

ITS.be

Voor wie:

Alle bedrijven, organisaties en overheden actief in de waardeketen van Mobility as a Service (MaaS).

Ons doel:

Het dreigende mobiliteitsinfarct het hoofd bieden door volop in te zetten op een multimodale dienstverlening waarin MaaS een centrale rol opneemt.

Hoe willen we dat bereiken:

Via het faciliteren van samenwerking tussen alle relevante en noodzakelijke private spelers, overheden en eindgebruikers willen we een actief en duurzaam ecosysteem uitbouwen waarin bedrijven een prominente rol opnemen en gezamenlijke MaaS producten en diensten ontwikkelen die tegemoet komen aan de vraag van de klant.

Ontdek onze diensten en activiteiten op www.its.be/maas

Contact:

Kurt Marquet – km@its.be

Smart buildings In use

Organisatie:

WTCB

Voor wie:

Alle bedrijven die een voortrekkersrol willen spelen in de verdere digitalisering van het beheer en onderhoud van gebouwen, gaande van aannemers tot technologieaanbieders.

Ons doel:

De totale levenscycluskosten van een gebouw onder controle houden door het digitaliseren van de onderhouds- en beheersactiviteiten van het gebouw.

Hoe willen we dat bereiken:

Deze cluster brengt vooruitstrevende bedrijven samen om in een vertrouwelijke sfeer kennis en ervaringen te delen. Samen gaan deze bedrijven op zoek naar innovatieve oplossingen om het onderhoud en het beheer van gebouwen te digitaliseren. Daarnaast wordt ook de eindklant gesensibiliseerd om deze nieuwe markt tot volle ontplooiing te brengen.

Ontdek onze diensten en activiteiten op
www.smartbuildingsinuse.be

Contact:

Ruben Decuyper - rdc@bbri.be

AGENTSCHAP
INNOVEREN &
ONDERNEMEN

**SMART
BUILDINGS IN USE**

Samen voor sterk innoveren

Space 4.0

Organisatie:

VRI vzw

Voor wie:

Alle Vlaamse ruimtevaartbedrijven of andere bedrijven voor wie ruimtevaarttechnologie een meerwaarde kan betekenen.

Ons doel:

Een duurzaam netwerk tot stand brengen en zo de basis leggen voor de uitbouw van een ecosysteem in Vlaanderen waarin ruimtevaart een centrale rol speelt met economische en maatschappelijke meerwaarde.

Hoe willen we dat bereiken:

Om succesvol te zijn in de Vlaamse ruimtevaartsector, is een brede en strategische samenwerking cruciaal, zowel binnen de ruimtevaart als met andere sectoren. Door Vlaamse bedrijven en kennisinstellingen samen te brengen rond de ontwikkeling van nieuwe producten, technieken en diensten, wil Space 4.0 een antwoord formuleren op de uitdagingen die ontstaan binnen een snel veranderde sector.

Ontdek onze diensten en activiteiten op
<http://vri.vlaanderen/nl/home-4>

Contact:

lbncoordinator@vri.vlaanderen

AGENTSCHAP
INNOVEREN &
ONDERNEMEN

Vlaamse Ruimtevaartindustrie
Flemish Space Industry
VRI

Samen voor sterk innoveren

De cijfers ...

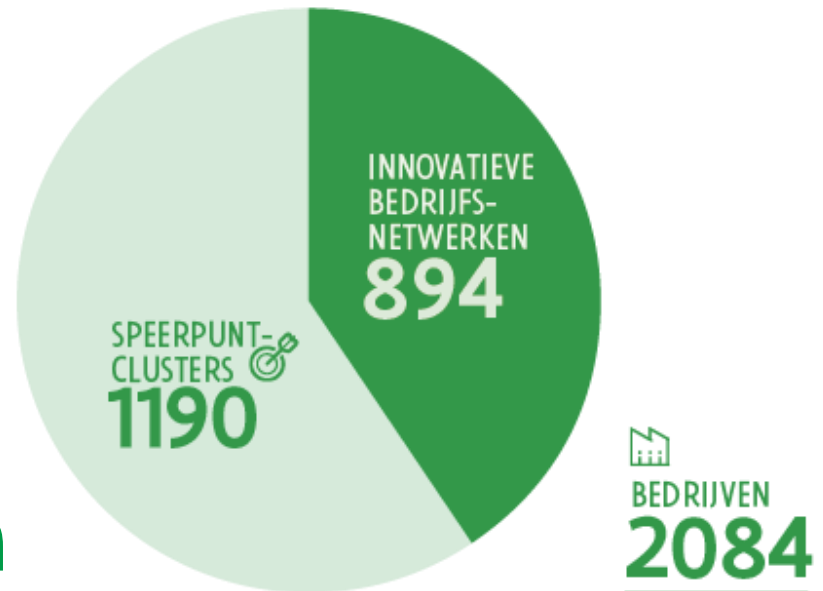
Na 1 jaar clusterwerking*

Vlaanderen
is ondernemen

* Verwerking van de cijfers voor 2017, dus zonder de IBN's IoT value chain, IoT4Society, MaaS, Flanders Health, Smart buildings in Use en Space 4.0 die pas eind 2018 – begin 2019 van start gingen.

Clusters brengen bedrijven samen

In 2017 waren er in totaal 2084 bedrijven die als betalend lid een engagement toonden aan de clusterorganisaties en bereid waren om samen sterk te innoveren: 1.190 bedrijven als deelnemer aan een speerpuntclusters en 894 bedrijven als deelnemer in een innovatief bedrijfsnetwerk.

In clusters werken bedrijven samen

Het clusterbeleid wil de competitiviteit van de bedrijven verhogen door het bevorderen van actieve samenwerking. Via concepten van open innovatie, ketensamenwerking en cross-sectorale werking innoveren bedrijven samen en ontginnen ze samen nieuwe (buitenlandse) markten.

In 2017 startten binnen de speerpuntclusters 75 samenwerkingsinitiatieven op en binnen de innovatieve bedrijfsnetwerken een 100-tal. Deze samenwerkingsinitiatieven omvatten zowel projectmatige samenwerking waarin minstens 3 bedrijven betrokken zijn als operationele, vaak bilaterale, B-to-B samenwerkingen.

 5
SPEERPUNTCLUSTERS

BEDRIJVEN
1190

 75
SAMENWERKINGSINITIATIEVEN

 INNOVATIEVE **14**
BEDRIJFSNETWERKEN

BEDRIJVEN
894

 100
SAMENWERKINGSINITIATIEVEN

Clusters werken onderling ook samen

 5
SPEERPUNTCLUSTERS

INNOVATIEVE **9**
BEDRIJFSNETWERKEN

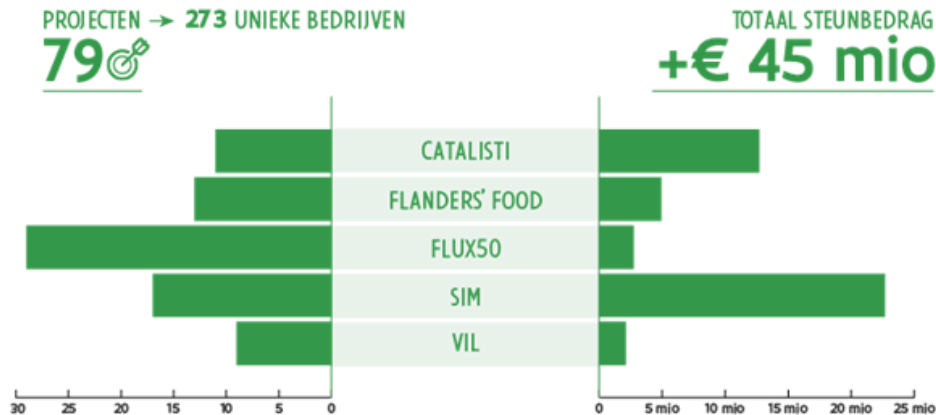
 13
INTERCLUSTERPROJECTEN

€ **6,8** mio
STEUN

- 4** VIS STUDIES
- 5** VIS PROJECTEN
- 3** ICON
- 1** COOP

Samenwerking tussen clusters kan zeer verrijkend zijn omdat zich net vaak op kruispunten van sectoren of domeinen grote kansen voor innovatie bevinden. Om deze vorm van samenwerking te stimuleren werd in 2017 een oproep voor interclusterprojecten gelanceerd. Door samenwerking met andere clusters kunnen bedrijven over de domeingrenzen heen en/of ter vervollediging van de waardeketen nieuwe kennis opbouwen en benutten, bijkomende partners vinden, nieuwe vaardigheden aanwenden, ... die binnen de eigen innovatiecluster niet aanwezig zijn maar wel essentieel zijn om de competitiviteit van de bedrijven te verhogen. Binnen deze oproep werden 13 projecten tussen twee of meerdere clusters gesteund. Vijf speerpuntclusters en 9 innovatieve bedrijfsnetwerken zijn betrokken in deze samenwerkingsprojecten tussen clusters.

Gereserveerde middelen voor samenwerkingsprojecten

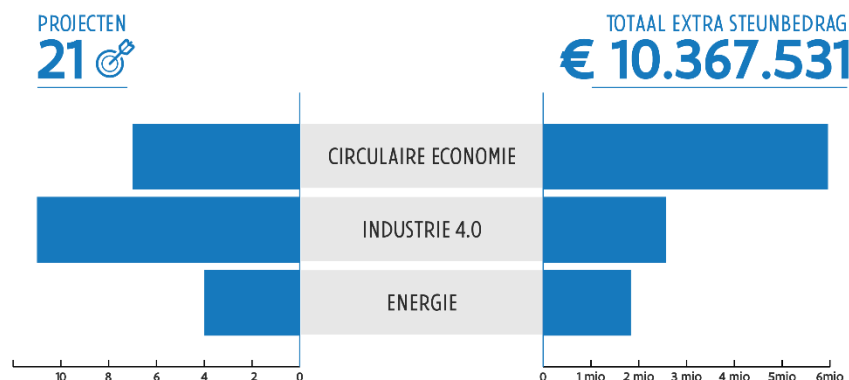
Specifiek voor de speerpuntclusters geldt dat ze voor de uitvoering van hun competitiviteitsprogramma naast de steun voor de werking van de clusterorganisatie aanvullend ook beschikken over (uit het Hermesfonds) gereserveerde middelen voor projecten.

In 2017 werden in totaal 79 projecten geïnitieerd door de speerpuntclusters gefinancierd met middelen uit het Hermesfonds. Samen goed voor een bedrag van ruim 45 miljoen euro. In deze projecten werden 273 unieke bedrijven betrokken.

Clusters: partner voor Vlaanderen in de transitiedomeinen

De Vlaamse Regering werkt aan zeven transitieprioriteiten die van Vlaanderen tegen 2050 een regio moet maken die sociaal, open, veerkrachtig en internationaal is, die welvaart en welzijn creëert op een innovatieve en duurzame manier, en waarin iedereen meetelt. Dit doet ze in samenwerking met allerlei actoren in de samenleving, waaronder de speerpuntclusters. Daarom worden middelen beschikbaar gesteld voor projecten die aansluiten bij de strategie van de speerpuntclusters en de doelstellingen van de transitieprioriteiten **Circulaire Economie, Industrie 4.0 of Energie**.

In 2017 werden 21 projecten opgestart, goed voor een steunbedrag van ruim 10 miljoen euro.

Vlaanderen
is ondernemen

AGENTSCHAP
INNOVEREN & ONDERNEMEN

Meer informatie

clusters@vlaio.be

T 0800 20 555